

Stichting Behoud Joodse begraafplaats Oisterwijk

Opgericht 16 april 2012
KvK-nummer 55119271
Raborekening NL35 RABO 0144 0193 02
Secretaris J. van den Bergh
Pater van den Elsenstraat 18 5062 CX Oisterwijk
info@jb-oisterwijk.nl
www.jb-oisterwijk.nl
ANBI

Jaarverslag 2020

Algemeen

De Stichting Behoud Joodse Begraafplaats Oisterwijk is opgericht op 16 april 2012. Doel van de Stichting is het behoud, restaureren en ontsluiten van de Joodse Begraafplaats, gelegen aan de Hondsbegselaan (ongenummerd) te Oisterwijk.

Uit de statuten: De stichting heeft ten doel: de ondersteuning en bevordering van de instandhouding van de Israëlitische begraafplaats te Oisterwijk in verband met de cultuurhistorische waarde van de begraafplaats met inachtneming van de voorschriften van de Joodse Codex zoals deze wordt gehanteerd en uitgelegd door het Opperrabbinat voor Nederland en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het (doen) onderhouden en restaureren van de Joodse begraafplaats te Oisterwijk en het daartoe verwerven van (financiële) middelen.

In 2020 is de bestuurssamenstelling gewijzigd. Er zijn drie nieuwe bestuursleden benoemd. Ilse te Boome, Joris van den Bergh en Peter Slingerland. Drie bestuursleden zijn afgetreden, Ruben Vis, Piet van der Plas en Frans Jozef Tabbers. Het bestuur bestaat per 31 december 2020 uit K. Welmers voorzitter; Mr. J.A.D.M. Vrijdag penningmeester; Drs. J.L. van den Bergh, secretaris; Mevr. M. Wagenaar-van Oss; Mevr. Mr. I.A.E. te Boome; en de heren Dr. Ir. J. Germans, J.J. van den Bijgaart en Drs. P.A.G. Slingerland, leden.

De begraafplaats betreft een Rijksmonument nr. 46806. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel nr. 55119271. Rabobankrekening NL35RABO0144019302. Door de belastingdienst is de Stichting aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI 851573393 culturele 1.1.2014)

De begraafplaats is eigendom van de Stichting Joods begrafeniswezen Brabant, Hendrik Casimirstraat 23 5616BJ Eindhoven. Voorzitter is Marijke Wagenaar- van Oss en secretaris is Berry Rosenberg.

Restauratie

In het verslagjaar zijn 6 bomen binnen de ommuring van de begraafplaats gekapt. Er was 1 boom op enkele graven gevallen, gelukkig met minimale schade. Een andere boom was aangetast door de "letterzetter" en binnen enkele maanden geheel ontdaan van de schors.

Op 12 februari 2020 heeft de Monumentenwacht uit Vught een inspectie uitgevoerd. Geadviseerd werd een aantal restauratie/onderhoudswerkzaamheden te gaan uitvoeren. Het ging met namen om

het verwijderen van algaanslag, uitwassen van kalkuitbloei, repareren en herstellen van voegwerk rondom het maaiveld, herstellen metselwerk en steenreparaties, en schilderwerk aan het metaheerhuisje. Er is een 5 jaren onderhoudsplan gemaakt in samenwerking met restauratiebedrijf De Bont, die ook de andere restauratiewerkzaamheden op de begraafplaats heeft uitgevoerd.

De kosten zijn begroot op € 59.000,= Er is Rijkssubsidie aangevraagd en verstrekt tot een bedrag van € 14.400,= In 2021 zal een begin gemaakt worden met de restauratiewerkzaamheden en de geldwerving daarvoor.

In het verslagjaar is een begin gemaakt met het restaureren van grafstenen. Er is nieuw grind aangebracht op vier graven en afbakingskettingen hersteld. Er zijn enkele afgebrokkelde grafstenen hersteld. En inmiddels konden ook nabestaanden opgespoord worden en in één geval hebben enkele familieleden het herstel van de grafstenen betaald. Ook zijn al van enkele stenen de belettering bijgewerkt en weer leesbaar gemaakt. In 2021 worden enkele vrijwilligers aangezocht om regelmatig een steen zo te vernieuwen.

Vertaling Memorboek/Pinkas

Na enkele jaren van noeste arbeid is het gelukt om een fraai boekwerk, Pinkas en Memorboek van de joodse gemeente Oisterwijk uit te geven met de vertaling van een aantal oude joodse geschriften uit Oisterwijk. De kosten voor het vertaalproject bedroegen € 17.000,= en kon gerealiseerd worden dankzij sponsoring door fondsen en particulieren Op 16 juli 2020 is het boek gepresenteerd. De vertaalster Jenneken Schouten en Dr. Bart Wallet verbonden aan de VU Amsterdam en aan de UvA en gespecialiseerd in de geschiedenis van met name het vroegmoderne en moderne Jodendom in Nederland gaven een inleiding en schetsten het belang van de oude geschriften. Ruim 40 genodigden zagen hoe de eerste drie exemplaren door Kees Welmers werden aangeboden aan burgemeester Hans Janssen, rabbijn Albert Ringer, en aan Rachel Boertjens conservator bij de Bibliotheca Rosenthaliana. Het boek is te koop voor € 24,95. Na afloop van de presentatie werd een plaquette onthult in de Jodenkerksteeg aangebracht op de oude overblijfselen van de synagoge in Oisterwijk. De plaquette was aangeboden door de familie Treuherz uit Londen die in Oisterwijk aanwezig waren bij het leggen van struikelstenen voor hun gedepoteerde familieleden.

Toegankelijkheid

Het jaar 2020 kenmerkte zich door strenge corona maatregelen waardoor rondleidingen over de Joodse begraafplaats nagenoeg onmogelijk waren. Op vrijdagen van 1 mei tot 1 oktober was de begraafplaats wel open voor bezoekers. Ruim 200 bezoekers bezochten op die dagen de begraafplaats. Tijdens monumentendag, en individuele rondleidingen hebben nog eens bijna 200 mensen de begraafplaats bezocht. Bezoekers doneerden samen € 500,= in het restauratiefonds.

Om de informatie aan bezoekers te verbeteren is een informatiedesk gemaakt. Hij is geplaatst op het terrein vlak bij de toegang naar de feitelijke begraafplaats. In de desk zijn keppeltjes beschikbaar en een map met lijsten van de begraven mensen op de begraafplaats. Hierdoor is het eenvoudig om de plaats of de personalia op te zoeken en te herleiden op de begraafplaats. Tevens zijn er flyers

beschikbaar met informatie. Op deze manier is het ook mogelijk om de begraafplaats zonder de aanwezigheid van gastheren of gastvrouwen open te stellen voor bezoekers, zoals ook op de andere begraafplaatsen in Oisterwijk het geval is.

In september 2020 heeft de Stichting een beeltenis van Anne Frank geschonken gekregen. Het borstbeeld is vervaardigd door Mariette Coppens uit België in 2012 en heeft enige jaren bij het Achterhuis van Anne Frank in Amsterdam gestaan. Het beeld zal op 13 juni 2021 onthuld worden.

Door Peter Slingerland wordt onderzoek gedaan naar nabestaanden, families, familiebanden en informatie over overledenen. Geleidelijk zal de opgedane informatie gepubliceerd worden.

In het verslagjaar is onderzoek gedaan naar en ook een begin gemaakt met de aanplant van nieuwe jonge loofbomen om uiteindelijk het bos geleidelijk over te laten gaan van naaldbomen naar loofbomen.

Er zijn thans ongeveer 30 vrijwilligers die zich op een of andere manier inzetten op de Joodse begraafplaats. Bij NL Doet dagen komt een vast kern vrijwilligers mee helpen, er is een grote groep gastheren en gastvrouwen die tijdens openstellingen toezicht houden en informatie verstrekken. Er is een groep vrijwilligers die oproepbaar is om klussen te doen

Eind januari heeft de werkgroep struikelstenen, onderdeel van de Stichting Behoud Joodse begraafplaats, meegewerkt aan de holocaust herdenking in Oisterwijk en Moergestel. Gedurende 7 avonden werd het "Levenslicht", een creatie van Daan Roosengarde op evenzoveel plaatsen in de gemeente ontstoken. Na de herdenking zijn de gebruikte oplichtende stenen rondom de Anne Frankboom op de begraafplaats gedrapeerd en vormen zo het een blijvende herdenking van de holocaust.

In november 2020 zou de werkgroep struikelstenen samen met genodigden, waaronder nabestaanden, 12 struikelstenen leggen in Oisterwijk voor de huizen waar Joden hebben gewoond die zijn gedeporteerd en vermoord in WOII. Vanwege de corona maatregelen heeft dit niet kunnen plaatsvinden. Het voornemen is om deze plechtigheid in 2021 alsnog door te laten gaan.

Oisterwijk 11 juni 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. van den Bergh', with a long horizontal stroke underneath.

J. van den Bergh

Secretaris

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, elongated shape with a small loop at the end.

K. Welmers

Voorzitter